

Himnusz határok nélkül

Gondolt-e valaki arra, miféle honfibu, milyen vérző seb, aggodás, fájdalom emésztette a harminckét éves Kölcsy lelkét, amikor mindössze néhány nap leforgása alatt megírta, majd 1823. január 22-én Szatmárcsékén befejezte a Himnuszt?

Mi kellett ahhoz, hogy ennyi bűnbánat, esdek-lés szálljon ég felé a veszendő, balsors tépte, de bűneiért sokszorosán megbűnhődött nép érdekében a magányos férfi lelkéből?

Aki énekelte már a Himnuszt megrendült lélekkel, felemelt fejjel vagy földre szegzett tekintettel, könnyes szemmel, vagy a mellette állóra sandítva, az érezte, hogy egy a többivel, hogy nem forgószél veti ide-oda a világban, hanem biztos kapaszkodója van, mert tartozik valakikhez, amit, lehet, úgy hívnak, hogy nemzet.

Gondolt-e bárki is a lelkét gyötrő költőre, a fiatal gazdálkodó tiszaháti költő-nemesre, aki népe sorsa feletti aggodalmától hajtva felvállalja a közbenjárást Istennél, hiszen nem táplált már más-ban bizodalmat? Hát ettől ilyen komor, súlyosan drámai, már-már reménytelen a mi Himnusznak. Más népek kardjukat csörtetik, a zsarnokkal való leszámolást ígérik, dicsérik önnön bátorságukat, felemelt fejjel, bátran néznek a jövőbe, mi évszázadok vérözönében gázolva, dicső tetteinket is feledve, lehajtott fejjel, magányosan vonszoló-dunk a jövő bizonytalan országútján.

Nincs még egy ilyen szomorú himnusz!

Ma mintha másra vágnánk, elég a bűn-tudat-ból, már bűnhődünk eleget, vigadni akarunk, részt kérünk mindenből, mert megérdemljük. A rek-lámok erre nevelnek, mi balga mód hiszünk nekik. A Himnusz szövegét már nem tanulja meg a diák, a felnőtt azt a keveset is elfelejti, mit valaha a szövegből megtanult. Jó esetben összekeveri a Szózáttal, elfejti, ki is volt Kölcsy, hol született. A híradóban is Szatmárcsékét említik a tájékozat-lanok szülőhelyeként, az internetre felvitt anyag hiányos, Szödemetert, a szülőhelyet meg sem említik. Miután Romániában van, még megérjük, hogy az Európa felé lihegők lerománozzák a költőt, hiszen ami az országhatáron kívül esik, az már nem magyar. Könnyen ez a sors juthat Adynak, Bartóknak, Bolyainak, de megkaphatja a szlovák jelzőt Márai, Madách, Mikszáth...

Szegény Ferenc tekintetes! A szülőház helyét jelző táblát is eltüntették a hajdan görögkeleti paplakról, állítólag zavarta a papnét a néha odatévedő turisták érdeklődése. Magyar lélek kevés van már arrafelé, a kicsiny fehér református templomban csak nagy ritkán hallani az Úr igéjét, a templomkerti Kölcsy szobor is oly szerény! De legalább áll még.

S a mű? Miután megszáradt rajta a tinta, fiókba került, majd csak 1828 decemberében a Kisfaludy által szerkesztett Aurórában jelent meg, azután meg kötetben 1832-ben. Énekelni majd csak 1844-ben fogják, miután Erkel Ferenc elnyeri művével a hús körmöci aranyat. (Erkel maga azt írja, hogy mindössze egy óra alatt szerezte a zenét.) S aztán bizony kik énekeltek először nyilvánosan tele tüdővel és határtalan bizodalommal? 1844. augusz-tus 10-én az Óbudai Hajógyár munkásai a Széchenyi hajógőzös vízrebocsátásakor. Oh, boldog idő!

- folytatás a 8. oldalon -

SERDÜLT BENKE ÉVA, 2003.

LISZNYÓBAN A MEGÚJULT EMLÉKMŰ ELŐTT ÜNNEPELTÉK MÁRCIUS 15-ÉT

Pozitív gondolkodás

Az idő repül, s talán észre sem vesszük, hogy mennyire elve-szünk a mindennapi tevékeny-ségünk forгатagában. Nehéz lépést tartani ezzel a mai felgyor-sult és globalizált világgal, amely-ben percenként annyit fejlődik a Világ, amennyit 100 évvel ezelőtt csak évek eltelté alatt. Ez a mai társadalom és civilizáció modern rostája, amelyben nemzetek, eset-leg geopolitikai térségek emelked-nek ki vagy buknak el. Tőlünk és vezetőinktől függ, hogy kima-gaslunk vagy eltörpülünk. Mind-ezt majd a történelem igazolja.

Fontos, hogy a társadalmunk tag-jaiként, egyénileg is oly módon alapozzuk meg mentalitásunkat, amely nemzetünk gyökereire épülve, a jelen kihívásainak és a jövő elvárásainak megfelelően vésődjek be a lényünkbe. Nem elég csak a mai kor elvárásainak eleget tennünk, hanem létszükséges és egzisztenciális kihívá-sokat tudunk majd legyőzni, ha meg-gondoltan és főképpen távlatokban merünk és tudunk gondolkodni, s majd cselekedni. Ez nem mást, mint egy egyszerű lépés előnyt tud biztosí-tani számunkra, amely bőven elegen-dő ahhoz, hogy a nagy forgatagban megmaradjunk és fenntarthatóan fejlődjünk.

A fenti gondolkodási folyamat vezérfonalát igyekszem folyamatosan beilleszteni Községünk közösségébe, Tanácsába és a Hivatal munkatársaiba. Ha az összehangolt, egységes törek-vés, párosul a meggondolt és előre-vetíthető elképzelésekkel, akkor a siker elérése biztosított. Már pedig siker nélkül nincs önbizalom és nincs fejlődés! Ezért fontos, hogy egyénileg, meg közösségben is csakis a pozitív gondolkodás előtérbe való helyezése legyen az elsődleges célpont, men-tesítve bármilyen mocskos beár-nyékolás vagy alattomos gondolat-tól, ugyanis a pozitív és becsületes hoz-zzáállás már önmagában fél sikert jelent!

Az emberi tevékenység során, a pesszimisták - már a feltételezett vagy elképzelt sikertelenség legkisebb lát-szatán is - rögtön a kifogások hal-mazának a megtalálását gerjesztik-keresik, amely nemhogy mentesítené a biztos kudarc-tól, hanem inkább megrendíti a hitükben. Így kudarcot kudarcra halmozva elbátortalanodnak és lassan már semmibe sem mernek belefogni, hisz félnek egy újabb bukástól. Ezt kell elkerülni! Ebben kell nekik segíteni. Ezért, akár már az óvodában, s majd az iskolában még inkább fontos elkezdni, hogy a diákokban a pedagógusok öntudato-

sítsák a pozitív gondolkodást és megfelelő motiválással érik el és erősítsék a tanulók önbizalmát. Egy rossz jegy nem szabad egyenlő legyen egy kudarccal, hanem inkább egy kihívás, amely erőt és energiát nyújt a „még több tanuláshoz”, ezáltal is bizonyítva a valódi képességünket. Jut eszembe egy régi ismerősöm tanácsa - akinek egyetemistaként panaszkod-tam, hogy nagyon sok a tanulni való és kevés a tanulásra fordítható idő. Ő azt mondta „Ha már belevágtad a fejszédet egy farönkbe és időközben elfáradva és verejtékezve meg is pihensz, addig meg ne állj, ameddig a rönköt ketté nem vágod”. Igen, a célt el kell érni, a farönköt ketté kell vágni, akkor is, ha közben belefáradunk vagy esetleg megtérdelünk, csakis így vál-hatunk sikeressé.

A siker nem elérhetetlen cél! A sikerben kell hinni! A sikerért keményen kell dolgozni és sok-szor küzdeni, küzdeni önmagunkkal, hogy megvédjük és fenntartsuk meggyőződésünket, hitünket és a kitűzött célunkat. Ha pedig van célunk, akkor lehet sikerünk is, tőlünk függ, hogy elérjük vagy sem.

DR. RÁDULY ISTVÁN

Uzon község Önkormányzata felhívja az épülettulajdonosok figyelmét, hogy akinek a tulaj-donában olyan épület van,

amelyet nem lakásnak használ (nereziden-tial) vagy ve-gyes használatú épület (reziden-tial és nereziden-tial), 2016. március 31-ig kötelezően új adóbevallást kell leadjon a Polgármesteri Hivatalhoz. Az adóbevallás mellé csatolni kell egy felértékelési kimutatást, ame-

Felhívás

lyet egy engedéllyel rendelkező ingatlan felértékelő kell elkészítsen. Abban az esetben, ha a lakásba egy cég vagy egyéni vállalkozó (PFA) székhelye van bejegyezve, de nem számolnak el költségeket nem szükséges a felértékelés, marad a régi adózási rendszer.

KÁNYÁDI LENKE, REFERENS

A kereszténység legnagyobb megemlékezése

Húsvét a kereszténység legnagyobb ünnepe, amikor az egyház afölött örvendezik, hogy Jézus feltámadt, s ezáltal minden embert megmentett a bűntől. Erre emlékezve Húsvétvasárnap ünnepi szentmiséket, és istentiszteleteket tartanak.

A Húsvét ünnepében az Istennek az emberre vonatkozó terve mutatkozik meg, mégpedig az, hogy elnyerje az üdvösséget, azaz örökké éljen. „Nem kívánom a bűnös ember halálát, hanem azt, hogy a bűnös megtérjen útjáról, és éljen” - olvassuk az Ószövettség könyvében (Ez 33,11). Maga az Úr Jézus pedig ezt támasztja alá, amikor a saját életpéldáján keresztül mutatja meg azt, hogy milyen az új, megszentelődött ember, akinek Isten parancsai szerint kell élnie, hogy része legyen a Krisztus által megszerzett üdvösségnek.

A húsvétvasárnap hajnali ünnepi mise az V. századra vezethető vissza. A szertartás során a szentlecke után a XI. századtól kezdődően éneklük a sequentia elnevezésű miseéneket, amely a feltámadt Krisztusnak, a kereszténység „húsvéti bárányának” a dicséretéről szól. A húsvéti ünnepelés részeként a húsvéti gyertya mindig a szentély vagy az oltár közelében áll. A húsvéti gyertya Jézusra, a „világ világosságára”, a feltámadt Üdvözítőre emlékezteti a híveket (vö. Jn 8,12).

Az Ószövettségben a zsidó húsvétnek, a Pészahnak, az Egyiptomi fogságból való kivonulás vacsorájának az eledele a bárány volt, amelynek hiba nélkülinek kellett lennie. Mindez arra emlékeztette a zsidó vallású embereket, hogy az egyiptomi fogság végén a feláldozott bárány vérével megjelölték a házaik ajtófélfáit, hogy az egyiptomiak elsőszülöttjeire lesújtó Isten angyala a zsidó emberek háza-it megkímélje.

- Folytatás a 7. oldalon -

NAGY LÁSZLÓ-EÖRS,
SZENTIVÁNLABORFALVI PLÉBÁNOS

„Áldott aki jön az Úrnak nevében.”

Több mint kétezer éve történt az olajfák lejtőin egy olyan esemény, mely teljesen megváltoztatta az emberiség történelmét. Márk evangéliumából idéztem ezt a mondatot. Mi is történt? Jézus a tizenkét tanítványával érkezik meg Jeruzsálembe. Mondhatnánk azt is, a mai értelmezésben, felment Jeruzsálembe megünnepelni a zsidó nép nemzeti ünne-pét, az Egyiptomból való szabadulást. Nem akart rendbontást, nem akart semmi mást, csak együtt akart lenni az övéivel. De népe mást akart. A szabadságot. Jeruzsálem a rómaiak fennhatósága alatt volt, raboskodott. Lukácsnál már másképpen olvassuk a bevonulás történetét: „Áldott a király”. Lk.19:38.

Így válik érthetővé az a gondolat, amit a zeloták képviseltek, jön a király, népének élén áll, vezetni fogja őket a szabadság útján. De más történt. Jézus bemegy a templomba és mit lát? A zsidók szent helye, az összefogás és az imádság szent helye a pénzváltók, az üzletkötők helye lett. Felborítja az asztalokat, kiüzi a templomból őket.

„Azután így tanította őket: Nincs e megírva? Az én házam az imádság háza lesz. Ti pedig a rablók barlangjává tettétek.”

És mostantól kezdve másképpen zajlanak az események. Lukácsnál azt olvashatjuk, hogy a megtisztí-

tott templomban naponként tanított. Ez pedig nem tetszett a farizeusoknak és írástudóknak. Miért? A szeretetről beszélt, a tisztaságról, a jóságról, az egyenlőségről, Isten gyerekeinek szerepéről szólt. Ők pedig azon voltak, hogy elveszítsék, mert az egész nép rajongott érte. Ez a virágvasárnap rövid története. Azt kérdezhetnénk, hogy a mában élő embernek mit jelent ez a virágvasárnapi történet. Ez a kérdésem. Magadba mersz-e nézni? Ha most Jézus kopogna szíved ajtaján, szent tisztaságot találna-e? Van e ott bent megértés, szeretet, jóság, becsületesség? Avagy találna a farizeusi kép-mutatók kincstárát, irigységet, rosszindulatot, kapzsiságot, széthúzást.

Mert mindaddig, amíg erre őszinte választ nem adsz, soha, de soha nem érted meg a húsvét csodáját, a feltámadás, az újjá-születés nagyszerű érzését. Ott ragadsz a nagypénteki kiabálók között. Feszítsd meg, és ez nap nap után a szeretetnélküliség, az élet keresztre feszítését jelenti.

Testvérem nézz tehát magadba, akarod-e, akarjuk-e, hogy gyermekeinknek boldogabb, reményteljesebb, igazi jövője legyen. Az anyagi világ elmúlik, összeomlik, de a lélek gyümölcse örök.

Az apostol szavával kívánok mindenkinek áldott feltámadásról bizonytságot tevő ünnepet.

Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus.

DERZSI GYÖRGY LEKIPÁSZTOR

Az élet a halál után már itt kezdődik el

Ahogy a fagyos tél után az áldott tavasz, az éjszaka után a reánk ragyogó reggeli napfény, úgy érkezik diadalmasan, fényel, reménnyel nagypéntek után húsvét áldott ünnepe, öröme, az örök élet diadala és bizonyossága, az Isten szeretetének beteljesülése, kinyilatkoztatása, hogy a mi Gondviselő Istenünk soha nem hagy a Golgota völgyében összetörve, soha nem hagy bennünket megrekedni a halál völgyének árnyékában, mert reánk ragyog arcának világossága, szeretetének melege, megtartó erejének áldása.

Egész életünk nagypéntekek és húsvétok váltakozása. A nehézségek, a mindennapok megharcolása, sokszor gyász, keserűség, kilátástalanság, kétkedés és kételkedés, de ott van, ott kell lennie az Isten iránti feltétlen bizalomnak is, hogy megtart, meg akar tartani, hogy semmi sem választhat el bennünket az Ő szeretetétől, mert nem győzhet, soha nem győz a sötétség a fény felett, a halál az élet felett...

De mi vár reánk a halál után? Milyen álom vár bennünket a koporsó párnáján? Sokan sokféleképpen próbálták

elképzelni, magyarázni, elfogadtatni akár erőszakkal is másokkal nézeteiket, elgondolásaikat.

A nagy kérdés az, hogy szabad-e, lehet-e, és egyáltalán szükséges-e nekünk emberi képzeletünk korlátai közé szorítani az Istennel való találkozás pillanatát? Vagy inkább arra kellene figyelnünk, hogy minél szeretetteljesebben meg tudjuk élni földi életünket, követve a jézusi példát, olyan szolgálattal, olyan Isten és emberek iránti szeretettel és hittel, alázattal, türelemmel, békességszerző tiszta szándékkal, hogy ne kelljen rettegni attól, hogy mi lesz majd, ha Isten előtt meg kell állnunk, szemtől szembe, számot kell adni életünkről, szeretteinkről, mindazokról, akiket Isten reánk bízott, akikért felelősséggel tartozunk, mint Istennek gyermekei,

egymásnak testvérei.

Bizonyára jót remélünk, jutalmat Istentől, hát dolgozunk is meg érte. Fogadjuk szívünkbe, és legyen elég számunkra Pál apostol bizonyossága, hitvallása: “Amit szem nem látott, fül nem hallott, és ember szíve meg sem sejtett”, azt készítette el az Isten az öt szeretőknek.”1Kor 2,9

Ebben a hitben tartson meg a mi Szerető, Gondviselő Istenünk, aki szeretetéből hívott e földre, és hisszük, hogy oda vár, oda térünk vissza irgalmából és kegyelméből. Adjon mindannyiunknak áldott húsvéti ünnepet, az ő dicsőségére és a mi lelki békességünkre és örömünkre.

BUZOGÁNY-CSOMA ISTVÁN
UNITÁRIUS LEKÉSZ
SZENTIVÁNLABORFALVA-
KÉZDIVÁSÁRHELY

Keresztyén tesvéreim !

„És mikor ők megrémülvén a földre hajták orcájokat, azok mondának néki: Mit keresitek a holtak között az élő? Nincs itt, hanem feltámadott: emlékezzetek rá, mint beszélt néktek, még mikor Galíleában volt, Mondván: Szükség az ember Fiának átadatni a bűnös emberek kezébe, és megfeszíttetni, és harmadnapon feltámadni.” Lukács 24:5-7

A virágvasárnapi nagy örömben,amikor Jézus Krisztus közeledik a

szent városhoz, Jeruzsálemhez sírni kezd.Síratja a várost és az egész népet! Vajon mi volt az oka ,hogy Jézus megpillantván Jeruzsálemet az örvendező,öt ünneplő sokaság között sír ? Jézus ezeket mondta sírása közben: „, Vajha megismerted volna te is,csak e mostani napodon is , amik néked a békességre valók...”Lk.19:42 A város,a nép múltja és jelen is Isten megtartó kegyelmének sorozatos visszzutasításából áll. Vajon mi keresztyén testvéreim hogyan élünk? Hogyan készülünk a

Húsvétra? Nem-e a mi múltunk és jelenünk is azt mutatja,hogy Isten sorozatosan felajánlott kegyelmét visszzautasítjuk ? Nem-e megöltünk mi is magunkban sok prófétai intést,figyelmeztetést,drág a isteni üzenetet s nem vettük észre a „meglátogatásunk” idejét...? Mi lát-szik a mi mindnnapjainkban,mindennapi tetteinkben ? A virágvasárnapi diszótító,hozsannázó sokaságból így lesz nagypénteki „fesztsd meg”-et kiabáló nép.Egy pillanatra úgy tűnik,hogy a sötétség,a gonoszság erői

győznek.Az Úr Jézus elfogatásában, megkínzásában,keresztre feszítésében emberileg ez látszik. S ha mai életünkre tekintünk,akkor ugyanezt láthatjuk,ott van a mindennapokban az emberi gyűlölet,az emberi gonoszság. Ahelyett, hogy örülni tudnánk embertársaink és saját magunk előrehaladásának,irigykedünk,kereszt be teszünk .nem segítünk egymásnak...

- folytatás a 7. oldalon -

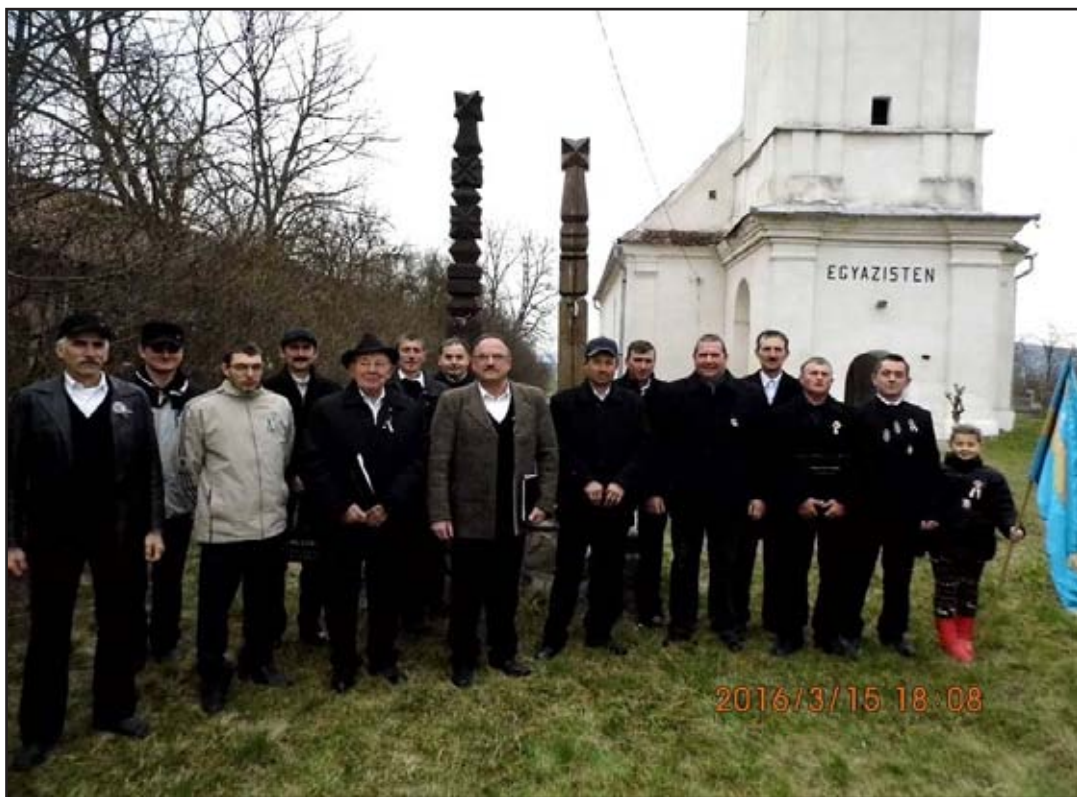
UNGVÁRI BARNA-ANDRÁS
REFORMÁTUS LEKIPÁSZTOR

Szentivánlaborfalva is emlékezett

Az 1848-49-es magyar forradalom és szabadságharc 168. évfordulóját, akár az előző években is, az idén is méltósággal és hazafisággal ünnepelte Szentivánlaborfalva magyar érzelmi lakossága.

Március 15-én délelőtt az eresztevényi kopjafa erdőnél, Gábor Áron nyúgvó helyénél koszorúztak a szentivánlaborfalviak, ahol áll az az emlékkopjafa amelyet a Székely István dalkör nevében állítottak, valamint résztvettek az iskola udvarán rendezett ünnepségen, ahol a helyi és anyaországi küldöttek emlékeztek a nevezetes évfordulóra. A program keretén belül a csíkszeredai magyar konzul felolvasta Orbán Viktor magyar miniszterelnök üzenetét a Székely néphez, miszerint egy szívvel, egy lélekkel, egy akarattal kell közös dolgainkat intézni, a 48-as ifjak akarata szellemében.

A délutáni órákban Szentivánlaborfalván emlékezett a falu népe. A református egyház imatermében szervezett ünnepség, az iskolások által előadott szép zenés összeállítás, de főképp az ünnepi beszédek még azokban is megindították a magyar forradalom és szabadságharc szellemét akikben talán eddig nem volt igazi tudat az esemény jelentőségéről. Ha a 48-as ifjak, majd a szabadságharcosok, köztük a székely védelmi csapatok, megtettek mindent amit megtehettek a

hatalmas osztrák és orosz haderőkkel szemben, fel tevődik a kérdés: mi most megteszünk mindent e szellemiség magvalósításáért. A válasz, ha nem is nyíltan, de biztos hogy az elmékben megfogalmazódott, hogy bizony nem teszünk meg mindent amit megtehetnénk, pedig a mai körülmények mégis csak jobbakként mint 1848-ban, a zsarnokság idején.

Úgy érzem hogy a megemlékezők - mindenki a maga eszében - megtették a számvetést és a jövőben még jobban viszonyul e nagy jelentőségű eseményhez. Az imaházban rendezett műsor után a nép zászlók

és transzparensek alatt bevonult az Unitárius templom kertben felállított kopjafák köré és ott rótták le kegyeletét az 1848-49-es szabadságharc szentivánlaborfalvi hőseinek emlékére.

Az életüket feláldozó szentivánlaborfalvi önvédelmi harcosok: Berde Áron, Bordás Ignác, Opra József és Vásárhelyi János - akikre a falu népe főhajrással emlékezik.

A Berde Mózsza kopjafát is koszorúztuk hiszen ő volt az egyik legnevezetesebb önvédelmi harcok megszervezője a Székelyföldön.

Ezután a történelmi egyházak helyi képviselői helyez-

ték el a megemlékezés koszorúit, de nem hiányzott Uzon község polgármestérének a koszorúja sem, aki azt mondta, hogy voltunk, vagyunk és leszünk!

Az ünnepi beszédek és koszorúzás után a hagyományt őrző Székely István férfi dalkör adott elő egy jó pár éneket az 1848-49-es eseményekkel kapcsolatosan. Éljen a magyar szabadság! Éljen a Haza!

A megemlékezés álló fogadással ért véget az iskola tornatermében.

N. KÁNYÁDI MIHÁLY
SZENTIVÁNLABORFALVA, 2016

Az ünnep...

Márciust mutat a naptár... Beköszöntött a tavasz, amely magával hozza húsvét ünnepét. Az ünnepet, mely a rohanó hétköznapijainkban megállít egy pillanatra, megtisztítja, feltölti a lelkünket. Nekünk, pedagógusoknak talán minden iskolai nap egy ilyen ünnep, hisz a „gyorsuló és növekvő” tananyag mellett, mindig

keresünk időt megállni, összekovácsolódni, „ünnepelni” tanítványainkkal, a közösséggel. Ezt tettük az idei tanévben is a lisznyói iskolában. Gyakran tartottunk olyan napokat, amikor egy-máshoz, egymásért tanultunk verseket, énekeket, szindarabokat, táncokat. Mint mindig, idei tanévünket is az Idősek Napi ünnepélyünkkel indítottuk, ahol a mosoly, öröm, hála ragyogott vissza vendégeink arcáról, ezzel erőt kaptunk a további időszak eseményeihez. Mikuláskor „kalandos kirándulással” lepett meg bennünket a nagyszakállú, majd karácsonyi vásárral egybekötve ünnepeltük Jézus születését. Januárt a farsangi ünnepkör előkészületeivel kezdtük, amely egy kosaras bál formájában bontakozott ki. Majd Nőnapot köszöntöttünk, de nem feledkeztünk meg a szabadságharc megemlékezéséről sem.

Az ilyen pillanatok, események táplálták a gyermekeket, hisz az elmúlt hónapokban kimagasló eredményeket értek el, úgy helyi, körzeti, mint megyei versenyeken is. Öröm és büszkeség tölt el gyermeket, szülőt, pedagógust, vagy akár egy egész faluközösséget, amikor a ranglisták élére kerül Lisznyó neve. Említésre méltó a mesemondó versenyen, a Kányádi Sándor szavalóversenyen, a vidám versek versmondó versenyén elért I., II., III díj, valamint a polgári nevelés olimpia megyei szakaszának IV. helyezése. Iskolánk az elkövetkezendő napokban újabb megmérettetésen vesz részt, a körzeti regemondó, valamint a megyei vidám versek versmondó versenyén.

Kívánjuk, hogy tanulóinknak legyen erejük, szorgalmuk, lelkesedésük a továbbiakban is!

Áldott húsvéti időt kíván a község minden lakójának:

VÁTA GYÖNGYVÉR

Tartozásunk

Minden évben nagy lelkesedéssel várom az ünnepet, azt a március 15-ét, amikor minden magyar lélek piros fehér zöld, a napot, amikor a mindennapokon túlmutató különös jó érzéssel, büszkeséggel tölt el a szívünk fölül kitűzött kokárda, a forradalom és szabadságharc élenjáróinak áldott emléke, ehhez az örökséghez, a magyarsághoz, a székelységhez való tartozásunk... itt azonban megmegakad a tű.

Tartozásunk... mert a múlttal való szembenézés, a büszkeséggel eltöltött ünnepi érzés mellett elsősorban a tartozás érzése az, ami összeszorítja a szívem... és nem csupán a valamihez, vagy valakihez való tartozás, hanem a valakinek, valaminek tartozás érzése.

Tartozás a múlttal szemben, a megelőlegezett bizalommal, hittel, lelkesedéssel szemben, amilyen hittel, bizalommal, lélekkel indították el azok a márciusi ifjak egy testvéri, egy szabad, egy láncok nélküli új világ álmát, hogy érdemes, mert ha nem is nekünk, ha nem is mi, akkor azok és azoknak, akik utánunk jönnek, akik

átveszik a stafétát, akik viszik tovább azt az örökséget, amelyet most vérrel, verítékkal, áldozattal, odaszánt, folyóújtott szívekkel, életekkel, megharcolunk, de nem csak a forradalmi énekekkel, ágyúval, löporral, hanem hittel, imádsággal, Istenbe bízó lélekkel és reménységgel.

És akkor kérdezem, első sorban magamat, kedves kései vitézei a székely magyar nemzetnek:

Elég-e, kitűzni a kokárdát?
Elég-e fölszegezni a kapufél-fára a nemzeti zászlót egy napra, és elénekelni: föl föl vitézek, aztán ahogy lassan reánk száll az alkony, levitézleni, levetni az ünneplő ruhát, megnézni a hírekben az össze-

foglalót, s a kalendáriumban, a mai nap mellé tenni egy jelet, kipipálni, ez is megvolt... szép volt...

Nem elég.

Nem elég az emlékezés, az elmélkedés, a puffogatás, a nemzeti büszkeség, a keresztény büszkeség... dolgozni kell.

Küzdj, szeress, szenvedj, remélj! - Váci Mihályt parafrazálva. Istenbe vetett feltétlen bizalommal, abban ahítben, hogy az Istennél semmi sem lehetetlen!

Keressétek először az Isten országát, és az ő igazságát, és minden más egyéb megadatik néktek. Először legyen rendben a HIT, a lelki élet, a belső lelki békesség és biztonság, és min-

den más ami szükséges... megadatik.

Ha Isten az őt megillető helyre kerül, akkor minden más is megkapja a helyét, értelmét.

Ahol az Úrnak Lelke, ott van a rend, a szabadság.

Ahol ott van Isten, ott békesség van, megértés van, osztozás, szükség szerint.

Ahol Istenre figyelés van, ott egymásrafigyelés is van. Ott nincs kettős mérce, nincs személyválogatás, nincs Istennek első vagy másodrangú gyermeke. Nincs többség és kisebbség.

Az Úrnak lelke nélkül: lelketlen világ. A lelketlen világ, ember, az kegyetlen. Az nem tiszteli az életet, mások életét, értékeit, Nem tudja felvenni a rezgést azokkal együtt, akikben a Lélek rezgése ott van. Nem csoda, hogy a kettő nem tud egymásrahangelődni.

De „Nem számít, hogy rossz a világ, irigy ránk, te csak szeress!” - Homonyok Sándor.

Szeresd az Istent, és szeresd az embert. És emlékezz büszke szívvel, de tüzzel, és ne szalmalánggal.

Küzdj, szeress, szenvedj, remélj!

BUZOGÁNY-CSOMA ISTVÁN
UNITÁRIUS LEKÉSZ,
SZENTIVÁNLABORFALVA

Dr. Ráduly István

A brassói medence természetvédelmi gyöngyszeme**A Rétyi Nyír és Uzon – Szentivánlaborfalva tavai**

rezerváció, a 1962. évi 949. számú Rendelettel keletkezett, teljes területe 259,10 ha. A 2004. évi 2151 számú Kormányrendelet, amely új környezetvédelmi területek létrehozásáról rendelkezik, a Rétyi Nyír és Uzon - Szentivánlaborfalva tavai természeti rezerváció területét 2020 hektárban állapítja meg.

A Környezetvédelmi és Fenntartható Fejlődés Minisztériuma a 2007. évi 1964 számú rendelete szerint, a rezervációt a Natura 2000 környezetvédelmi hálózathoz részeként közösségű jelentőségűnek nyilvánították, területe pedig **2112,60 hektár**.

Orbán Balázs a Székelyföld leírása művében (III. kötet, 169 oldal) a Rétyi Nyírt mint Három-szék Szaharája említi, a-mely „oly jelenség, melynek figyelmes észlelése óhajtható lenne”. Valójában e tájegységet a továbbiakban is számos kutató, természetbarát szakember tanulmányozta, átfogó szaktanulmányokat megjelentetve a Rétyi Nyír geomorfológiai összetételéről (M. Căndea, 2003), hidrográfiai adatairól (E. Pop, 1960; K. Ádám, 1970), növényzetéről (M. Gusztáv, 1910, L. Kálmán, 1938; E. Pop, 1944; K. Sándor, 1969), állatvilágáról (S. Rezső, 1944, K. Ádám, 1970, M. László, 1988), a mocsári békákról (B. Stugren, 1966), lepkefajtáiról (D. László, 1931) és természeti szépségeiről (N. Ciangă, 1998).

Jelen tanulmány célja az átfogó természetföldrajzi bemutatás mellett megismertetni azokat a szükséges védelmi intézkedéseket, alkalmazható fenntartható működési menedzsmentet, amelyeknek köszönhetően e természetvédelmi tájegység érintetlenül és a maga szépségében ismerté válik, illetve fennmarad az utókor számára is.

A Rétyi Nyír és Uzon - Szentivánlaborfalva tavai védett terület természetföldrajzi adottságai

A „Rétyi Nyír és Uzon - Szentivánlaborfalva tavai” mint egységes természetvédelmi terület a brassói medence

a felerősödött szelek szélbarázdákat és homokbuckákat hoztak létre, amelyek az erős északkeleti légáramlatok hatására állandó mozgásban, úgynevezett területi áthelyeződésen mentek keresztül, míg végül az éghajlat fokozatos felmelegedése és a növekvő csapadék mennyisége következtében kialakultak a homok-dűnék [2]. Ezek a homokdűnék mai átlag magassága nem haladja meg a 3-4 métert, amelyek fekvési iránya megegyezik az itt észlelhető keleti kontinen-

freátikus vízszint a felszínhez közel van, közel száz kisméretű tó vize csillog, amelyben gyönyörű tavirózsák találhatók. Sajnos a legtöbbjét azonban már megtámadta és lassan meghódítja a mocsári növényzet [4,5].

A jégkorszak után eltelt időszakban a futóhomok fokozatosan népesült be növényekkel [5]. A homokbuckákon gyökeret vert nyír (Betula verrucosa) ligeterdőket alkot, amelyet a korrelikumaként kell tekinteni.

A tavak partján jégkorszaki maradvány növényfajok képviselik a terület ritkaságait: a tarajos pajzsika (Dryopteris cristata), tözegeper (Comarum palustre), a fürtös lizinka (Lysimachia thyrisflora), a keserű vidrafű (Menianthes trifoliata).

A Béli patakkal kapcsolatban levő tavakban a nyílt víztükrök ritka látványossága júniusban, júliusban a fehér tündérrózsza (Nymphaea alba) mutatkozik. Őshonos volt a Nyírben a tölgyfa is, ma csak néhány létezik. A tölgyek kiirtása, a fenyő, a kanadai nyár, az akác telepítése, a legeltetés, a mezőgazdasági tevékenység, a turisztika okozták és okozzák továbbra is a növényzet átalakulását. Ma uralkodó fás növénye az enyves éger (Alnus glutinosa).

Különlegesség például a tavakban tenyésző hűsevő hínárféle aldrovanda (Aldrovanda vesiculosa) [5,6], továbbá a tözegesek mohagyepében él a szintén ritka kereklevelű harmatfű (Drosera rotundifolia), tözegeper (Comarum palustre) és a lizinka (Lysimachia thyrisflora) társaságában.

A Rétyi Nyír kutatása növénytan szempontból, de az első szakszerű leírás szempontjából is Moesz Gusztáv brassói tanár tevékenységével kezdődött (1905). Átfogó munkájában részletesen ismerteti a Nyírt. Ő

fedezte fel, és írta le a kaldéziát (Caldesia parnassifolia) az aldrovandát (Aldrovanda vesiculosa) és a fürtös lizinkát (Lysimachia thyrisflora).

A későbbiek során mások is tanulmányozták a Nyír növény és állat világát: Diószegi László (1931) gyűjtött lepkefajokat a Nyírből; gyűjteménye 83 fajt, 123 egyedet tartalmaz: bagolylepkek (20), araszolók (42), szövölepkek (12), busalepkék, boglárkafélék, tarkalepkék, répa és repcelepkek, melyek megtekinthetők a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeumban; László Kálmán (1938) és Soó Rezső (1944). Péterfi Leontin István algológiai munkájában több mint 300 algafajt közölt a Nyír vizeiből (1976), ezek közül 100 faj és változat – Románia területén – eddig ismeretlennek számított [6].

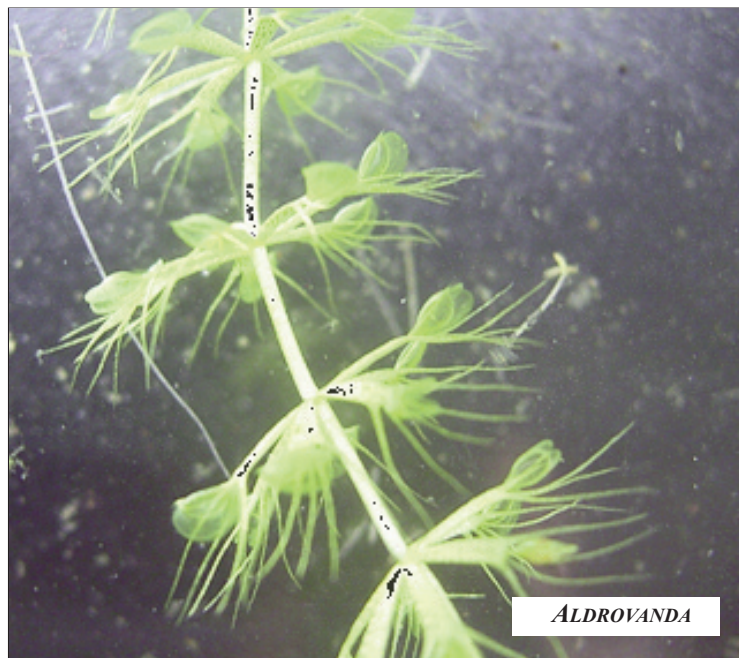
A természetvédelmi terület állandó lakója az őz (Capreolus capreolus), a vörös róka (Vulpes

partján vízi pockok láthatóak, a vakond mindenütt jelen van.

Madarak közül rég eltűntek [7] a feketególyák, a szürke géme, nem fészkelnek már sajnos a vadrécék. Tavasszal csapatosan röpdösnek a kormos szerkők (Chlidonias niger), a bibicek (Vanellus vanellus), a cserék (Sterna hirundo) a víz szélén szárcsák (Fulica atra) lépegetnek, a mesterséges tó fölött danka sirályok röpdösnek tavasztól-őszig.

Halak közül az amur, ponty és süllő található meg.

A sok-sok békafaj között reliktum fajnak is tekinthető a kékbékaként ismert mocsári béka (Rana arvalis arvalis Nilss), melynek híme a szaporodáskor égszínkék völegényi ruhát ölt [2,7]. Tavasszal a hóolvadás utáni párzási időszakban előjönnek rejtékhelyeikről és a sekélyebb vizű tavakban tömegesen fordulnak elő.

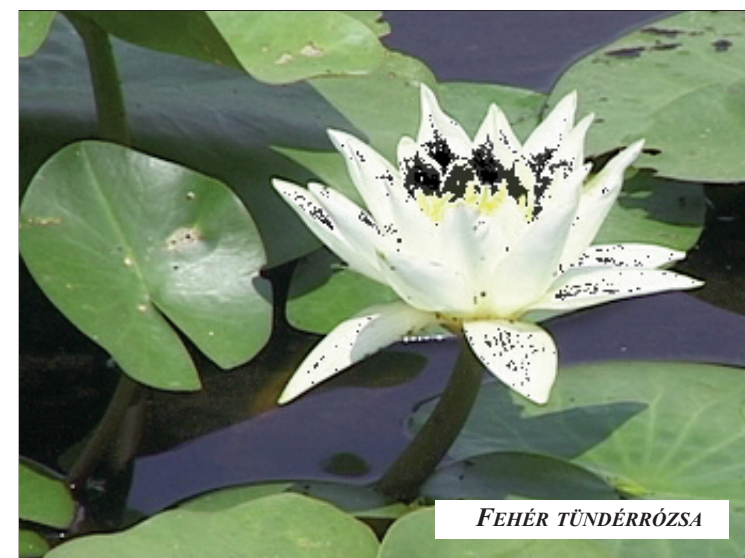

középső részében, Kovászna megyében, Réty és Uzon községek közigazgatási területén, a Fekete-ügy folyó bal partján, kb. 12 km-re Sepsiszentgyörgytől található. A rezerváció tengerszint feletti magassága 513 és 545 m között változik.

A természetvédelmi terület finom szemcsés homokját a jégkorszak felső harmadában, a Fekete-ügy folyó, a kárpáti homokkő (flis) övezetből, a kődivásárhelyi medencén át hordta és rakta le a rétyi szűkületben. A felhalmozódott homok azonban nem maradt nyugalomban. A negyedkor utolsó időszakában itt

tális és a nyugati Atlanti-óceáni légáramlatok irányával. A homokdűnék hosszúsági tengelyei átlagosan 70–80 m, míg kereszt tengelyei 20–35 métert érnek el. A homok vastagsága 5–15 m között változik.

A hidrográfiai feljegyzések [3] adatai azt bizonyítják, hogy a Rétyi Nyír átlagosan elég csapadékot kap. A területén található tavak vízháztartását a területre lehulló csapadék évi mennyisége határozza meg (500 milliliternél kevesebb csapadék esetén a kisebb tavak teljesen, a nagyobbak részlegesen kiszáradnak). Homokbuckái között még ma is, de különösen, amikor a

vulpes), a borz (Meles meles), a mókus (Sciurus vulgaris), a vadmacska (Felis silvestris), mezei nyúl (Lepus europaeus) és a vaddisznó (Sus scrofa) [7].

Az erdő-mező határán hősö, menyét, különböző cicák és pocokfajok, mezei egerek élnek világukat. A nagy tó

A Rétyi Nyírnek igen gazdag és sajnos még feldolgozatlan rovarvilága van. Ezek közül megemlíthetünk egy párat: szitakötők, csikbogarok, sáskák, tücskök, stb.

- folytatás a 7. oldalon -

A székely nép erdő és fatisz-
telő nép, mert a fa születéstől
halálunkig elkísér. A székelység
mint jó faismerő (fatisztelő, fa-
használó, fafaragó, faszerelő)
népesség már Kárpátmedencei
megtelepedésétől kezdődően
kapcsolatba került és folyamato-
san kapcsolatban állt változó
szállásterületének erdeivel, azok-
nak cserefaival és hosszú törté-
nete során valószínűleg jobban
megőrizte a népies szóhasznála-
tot (csere, csere, cserefa). Csere
szavunknak földrajzi név és
helység jelentése is eléggé
általános a Kárpátmedencében.
Cserefából állították a székely-
kaput és a kopjafát, továbbá a
bölcsőt, széket, padot, asztalt,
gerendát faragtak, utolsó
pihenőként koporsót. Fáját nagy
tisztelőben tartják mindenütt,
ahogy Tamási Áron sírjánál a
Kányádi vers is mondja:

**„Kívánhat-e ember szebbet,
Derékaljnak szülőföldet,
Két cserefa árnyékát szem-
födőnek”**

A lisznyói népnek, de az uzo-
niaknak is, a Csere volt és ma-
radt az erdeje. Innen termelték
őseink a fát a mindennapi élet
tárgyainak, használatra, fűteni,
eladni s még mindenre amire kel-
lett. Az alábbi cikkben megszól-
lalnak azok a lisznyói lakók, akik
ezekben a munkálatokban
nagyon jártasok, hiszen ezt
csinálták kisgyermek koruktól.
Halottam édesapámtól, hogy
valamikor az erdő arany volt. Az
erdőt nem kellett kapálni, a jég
nem verte el. Ha például egy
gazdának máról holnapra szük-
sége volt pénzre, valamit akart
venni, befogta reggel a lovait,
elment az erdőre, levágott egy
tere fát, télen erdőlt, deszkát
vágott, kásztába rakta, aztán jött
az uzoni vásár, a prázsmári
vásár, a földvári vásár. Felrakott
egy szekér deszkát s vitte a
vásárba.

Tudták a régi öregek, mikor
kell levágni a fát, hogy erősebb
legyen, hogy a szű ne egye meg.
Az eszközt amiből szerszámot
csináltak, két karácsony között
vágták. Azt is tudták a régi
öregek, hogy mikor szárad a fa a
legjobban. Például augusztus
másodika, Ilia napja. Az Ilia
napján holdfogyatkozáskor levá-
gott fa éppen úgy száradt mint a
tavaszi levágott fa.

Ráduly Dezső (lisznyói
lakós): Az erdő nem mező,
kérem szépen, hogy nem az! Az
erdőn meg kell tanulni, hogyan
kell járni, sok szerencsétlenség
történik az erdőn. Ló is pusztult
el, s embereknek török karjuk,
lábuk. Amikor volt egy csúf hely,
ahonnan előbb kellett húzni,
akkor láncsal egy lovat vagy
kettőt eléje fogtak, s előbb huzat-
ták a mart tetejére, onnan pedig
magára becsapatták a fával. Ha
nincs szánut, se szekér, akkor
használgák a csaplingot. Olyan
helyeken, ahol nem lehet szekér-
rel vagy szánal kimenni ezért
kellett ezt használni. Szán talyi-
ga, csapling, saroglya, ez az
erdőlő szerszámok. Van még a
fejsze, harcsafűrész. Fűrészszel

döntöttek régen. S volt hántó,
vashántó az öregek rúddal
emelték a fát. Olyan es vót hogy
a szekeret megkötötték s úgy jöttek
be az ökrökkel lassacskán. A 70-
es években Bagoly Zoltán
lisznyói lakos az IFET nevű vál-
latnál dolgozott Balázs Mihály,
Barabás Kálmán, Sorbán András
nevű falusfeleivel. Bagoly
Zoltán emlékezik - Rönköt hord-
tak le a fenyvesről az
erdészházig lovakkal. Mindenki
a saját lovaival (2 lóval) és ez
reggeltől estig ment. Vittük a
lovak hátán a sót, ömlesztették
hogy tudjunk törtetni rajta. A
rönkhöz nehézséggel mentünk

emberek mehetnek dolgozni. A
közirtokosság össze-vissza van
keverve, a magánszféra pedig
még várat magára. El nem
akarom feledni, hogy kik is vol-
tak Lisznyóban a jó ökörtartó
gazdák. Ime a következők:

**Damó György, Kесе Gézа,
Kесе Dénes, Damó Albert,
Ambarus István, Páljános
Mihály, Páljános Béla, Lapodát
János, Máté István, Fám János**

(a két utobbi Lisznyópatak nevű
falucskából volt) Miután
elvégezték a fa behordását, tar-
tottak egy szép összejövetelt a

tott. Amikor a fát levágták, a
hegyit két-három métert nem
nyesték fel, mert az húzta ki a
nedvet a mezt a fából. Téli
vágáskor nem, akkor erre nem
volt szükség. De télen csak a fele
terhet lehetett felrakni, nehezebb
volt. Télen sokat szenvedtünk a
nagy hó miatt, szakadt a hó le a
fákról, ütött agyon az embert
valósággal. Olyan eset is volt,
hogy a fát ott kellett hagyni,
mert szörnyű veszélyes lett volna
a hazahozatal.

Tavasszal, mikor a mezge
megjött a fába, elmentünk éjjeli
hálóba. Levágtuk a fát, meghán-
tottuk s egész nyáron száradott, s

kezében a muzsika, a hegedű.

Más nehézségek télen voltak
.A nagy havak idején a favon-
tatás nem ment éppen úgy, mint a
karikacsapás, mert ott, ahol nem
tudtunk közel menni, ott lapátol-
ni kellett a havat, gyalog még
átmegy az ember, de ott ahol
állattal dolgozol, ott rendes út
kell legyen.

Az erdőből embernek is okos
kell legyen, mert amikor egy
csúf, veszélyes helyen erdőltünk,
ahonnan előbb kellett húzni,
akkor láncsal egy lovat vagy
kettőt eléje fogtak s előbb huzat-
ták a mart tetejére, onnan pedig
magára becsapatták a fát. Úgy
mondták, hogy láncfarkon, ha
nincs sem szánut, de szekérút,
semmiféle kerék nincs akkor
használgák a csaplingot. A csúf,
veszélyes helyekre is kimennek,
mert vannak olyan erdők, hogy
még nyáron is láncot kell
tegyenek a kerékre. Osztan van
fejsze, van harcsafűrész. Fűrész-
szel döntöttek régen az erdőt,
ezenkívül használtak vashántot,
rúddal nyilalták, emelték az
öregek a fát. Úgy is volt, hogy a
két kereket megkötötték, s las-
sacskán ereszkedtek lefelé, az
állat tudta a lépést.

Volt olyan eset is hogy egy-
egy ügyetlenebb ember nem
tudott elbánni a terével. Ledől-
t minden, segítség kellett. Erre
mondtuk hogy kicsi hernyóval
nagy halat nem lehet fogni.

Itt a lisznyói erdőkben sok-
féle fa van: vadcseresznye, dió,
cserefa, bikkfa, nyírfa, gyertyán-
fa, fenyő, éger, szilfa, juhar,
fenyőből van lucfenyő és erdei
fenyő, nyírfa, akác a szurdokok,
völgyek mentén. Bútornak a
legjobb a vadcseresznye, fenyő.
Bikkfából mindent lehet csinálni,
a nyírfa, szilfa szerszámának
volt jó. A cserefa sasnak, deszká-
nak, mindennek jó. Amelyik fa
bútornak való, annak nem
szabadott seres, bogos legyen. A
bogos fából kertdeszkát, csűr-
nek, padlásnak vagy istállóknak
valót vágta. Amit szerszámoknak
szántunk, az olyan volt mint a
csont, amikor megszáradt. A mai
fiatalok, a mai mesterek ezt a
törvényt már nem tartják be.
Vannak 100 évesnél régebbi há-
zak, amelyeknek semmi bajuk
nincs, de amit most építenek, 3-
4 év után már a gomba eszi meg.
A régi öregek, amit télen vágta
abból építették a házat. Ha
elbontják, ma is olyan ép mintha
nem is lenne olyan régi, a szű
nem támadja, mert az a ned-
vességre nem megy rá. Jó
deszkavásár volt annak idején
Prázsmáron, Uzonban, Földvá-
ron, Hóltövénybe. Ide főleg a
kovásznaiak jártak le árulni. A
hegy alatti falvak mint Gelence,
Páva, Zabola, Papolc vitték
Brassóba, a Regátba. Lisznyó
népe Brassóba sokat fuvarozta a
fát, Uzonba is volt fapiac annak
idején.

**(Elmondták: Ráduly Dezső
és Prázsmári Sándor lisznyói
lakosok)**

LEJEGYEZTE AMBRUS ANNA

Erdőlés Lisznyóban

mert nagy volt a hó. Volt úgy
hogy a lovat lecsavarta a súly, a
csapling, ha oldalas volt a hely, a
lovakat legázolta. Volt olyan
eset, hogy még a ló is megdőg-
lott. Megfizették de azonkívül a
saját tüzünkre is került. 2 km és
800 méter volt az út, ha a ló
nem volt jól tartva, nem bírta a,
menést ezért jó szénával, török-
búzával, zabot nem adtunk mert
attól sebesedik. A fizetésünk
köbméter szerint volt meghatá-
rozva. Nem volt kötelező minden
nap menni, ha csúnya idő volt
elhalasztottuk másnapra, mert
főlöskéges volt az elmenés, csak
vissza kellett volna térülni. Szá-
razételt vittünk, húst, kol-
bászt, szalonnát, tojást, hagymát,
pálinkát, szilvapálinkát. Este,
mikor hazajöttünk a ruha is reánk
volt fagyva, mert az árkokba víz
volt.

Ráduly Dezső mesél –
Szeredőre, a közirtokosság
erdejére jártunk, harcsafűrészszel
vágta a fát ölbe. Mikor befe-
jeztük a vágást, szétosztottuk
annak arányában hogy kinek
mennyi volt. Megcsinálták az
utat s azután kezdtük a hordást
befelé – szekérrel, lóval, tehén-
nel – attól függ hogy kinek
milyen fogatja volt. Volt
rakáspásztor (**Prázsmári Pista**),
aki fizetést kapott ezért a
munkáért. Most másképp van,
csak az engedéllyel rendelkező

májális téren, a vágterén (ahol
dolgoztak). Ilyenkor levágtak
egy-egy bárányt vagy süldőt, meg-
flekkenézték, megünnepelték.

Megérdemeltük, mert nagyon
nehéz és sok esetben veszélyes
munkát végeztünk.

Favágás az erdőn

A fát meghántották, rakásba
rakták s télen, amikor nagy volt a
hó, mentek törtetni, húzták a
fát össze, ahol nem tudtunk közel
menni ott lapátolni kellett a
havat, gyalogos ember átmegy,
de például állatoknak ahol
favontatás van, el kellett hányni
a havat. Utat kell nyitani mert az
állat nem tud menni. A csapá-
gokat el kell szedni, mert más-
különbén hamar baja történik a
lónak. Az erdőből embernek is
okos kellett lenni, azt mondták
régen is: többet ésszel mint
erővel. Mert olyan fák voltak,
hogy ha nem gondolkodott ügye-
sen, ésszel azt az ember nem
bírta volna ki.

Hogy téli vágott-e vagy nyári
vágott a fa azt meg lehet látni. A
nyers fának piros a deszkája mint
a rózsza. Épületfának mind a szép
szemerkefákat (apró tuskéjú
sima fenyő) válogattuk, ter-
mészetesen a téli vágottból. A
nyári vagy tavaszi vágott fa, amit
otthagytak az erdőn, volt alka-
lom, hogy megsárgult, szint vál-

akkor elékészítettük, elmentünk
éjjeli hálóba (elháltunk) négy-öt
napra. Olyankor, amikor nagy
tömegbe vágta a fát, kinn hál-
tunk, minden nap. Tüzet tettünk
a szabad ég alatt egyik felül a tűz
pergelte az oldalunkat a másik
felünk meg fagyott meg. Azt is
meg kellett nézni hogy az ember
merre vágja a fát, mert ha keresz-
tül vágja, s nem útnak, sokkal
nehezebb a vele való bánásmód.
Az ügyes favágó úgy vágta
mindig a fát, hogy az a csúf
helyről is egyenesen oda ment,
ahova kellett.

Általában meg kellett nézni
hogy kb. a fa merre akar menni,
vagy mi akarjuk-e más irányba
dönteni. Ha ezt akarjuk, akkor
faéket ütünk a fűrész nyomába.
Inkább fenyőfánál szokták ezt
megcsinálni, a bükk az nehéz,
ugye azt nehezen lehet ékelni. A
hajlása ahol van, oda kell vágni,
mert nagy a test, nem lehet
nyomatni. A keményebb fákat
hamarabb ki is lehetett készíteni
mert kevés volt rajtuk a lom-
bozat. A fa behányása volt a
nehezebb munka, meg a lefűrész-
szelés, a fát az erdőn megszá-
mozták, mindenki a maga számát
kellett keresse. Jó volt dolgozni a
fűrészszel, mert ha jó éle volt, úgy
ment, mint a muzsika. A fűrész
nem szabad nyomni, azt vígan,
könnyedén kell járni. A fűrész
úgy kell járjon mint a primás

Vissza és előretekintő
gondolatok ...

Nem olyan régen még maskarában, álarcokban ünnepeltük a farsangot,gyermekeink önfeledt játékában, táncában gyönyörködhetünk, mostanra már a levett álarc mögött a tavasz kacsingat felénk.

Iskolánk tanulói, akárcsak a tavaszi rügyek bontogatják szirmaikat és próbálnak örömet csepegtetni a szülők, pedagógusok, a közösség szívébe, eredményeik által. Március idusán lélekemelő műsorral emlékeztek 48-as hőseinkre. Március 16-án megyei kórusversenyen vettek részt és nagy örömünkre második díjat szereztek. 18-án a megyei német drámajáték versenyen harmadik díjjal örvendeztettek meg.

A körzeti szavalóversenyeknek, olimpiászoknak idén több uzoni győztese is van. Nem hagyhatjuk említésen kívül a fálvakban végzett pedagógusi munkát sem, ahonnan szintén emelkednek ki szereplések, körzeti, megyei díjak, eredmények.

Azt gondolom, húsvét közeledtével érdemes megállnunk egy kicsit. Érdemes elcsendesednünk, és megnéznünk milyen iskolánk kertjében virágjaink fejlődése? Megfelelő-e ? Ha igen, az nagy-szerű. Ha nem, hát itt az ideje, hogy megvizsgáljuk, hol ütötte fel fejét betegség és kertészi beavatkozással segíteni a fejlődésben. Igen, a virágok a mi kertünkben vannak, de csak gondozásra adattak nekünk. Az öntözés, a táplálás a szülők, a közösség és az iskola együttes feladata. Ezért fontos, hogy közösen ápoljuk és segítsük őket szirmaik bontakozásában.

Húsvétban a feltámadott Teremtő ismét földi útját járja, rálehel a rügyekre és azok virágba bomlanak. Életünk legszebb ajándéka, hogy minden fűszálban, rügyben és virágban, gyermekeink minden mosolyában fellelhetjük Őt, aki a legszebb ajándékot adta a számunkra; a feltámadás, az újramegkezdés, a mindent megbocsátó szeretetet lehetőséget.

SZABÓ MARGIT, ISK. 1G.

Pósa Lajos:

Magyar vagyok!

Magyar vagyok, magyar,
magyarnak születtem,
Magyar nótát dalolt a dajka felettem.
Magyarul tanított imádkozni anyám,
És szeretni téged, gyönyörű szép hazám!
Lerajzolta képed szívem közepébe,
Beírta nevedet a lelkem mélyébe.
Áldja meg az Isten a keze vonását
Áldja meg, áldja meg magyarok hazáját!
Széles e világnak fénye, gazdagsága,
El nem csábít innen idegen országba.
Aki magyar, nem tud sehol boldog lenni;
Szép Magyarországot nem pótolja semmi.
Magyarnak születtem, magyar is maradok
A hazáért élek, ha kell meg is halok
Ringó bölcsőm fáját magyar föld termette,
Koporsóm fáját is magyar föld növelje.

**„Avagy virág vagy te,
hazám ifjúsága?”**

Maroknyi fiatalember, kik már évek óta forgatják a polgári forradalmak történetét – a legidősebb is közülük csak néhány évvel múlt harminc – megrészegültek a szabadság ígézetétől „*Oh szabadság, hadd nézzünk szemedbe!*”. Mindenki másnál jobban érezték és látták a nagy történelmi életszínjátékot, melynek szerepeire készültek.

A Pilvaxban azon a márciusi éjjelen ott volt Jókai lobogó fiatalságával, szelíd, de meggyőző hangjával, Petőfi barátja, és Dohány utcai lakásában albérlőtársa. Ide, ebbe a lakásba mennek el reggel a történelmi éjszaka után, és itt alakítja ki Jókai Buljovszki Gyulával a Tizenkét pont végleges szövegét. Honnan sejthetné ez a fiatalember, akkor még Jókay Móric, hogy az előtte álló nap nem csak a nemzet számára sorsforduló, de a maga számára is, azon az estén megismeri személyesen a nagy színésznőt, Laborfalvi Rózát, aki a Nemzetiben Gertrudist alakítja a Bánk bánban, akit még az őszön feleségül vesz barátja, Petőfi nagy bosszúságára. Honnan is tudhatná ekkor még, csak bizonyára reméli, hogy nagy író lesz, ő lesz „a nemzet nagy mesemondója”, de elébb még bujdosnia kell egy kicsit Tardonán, hogy később megírhasa a szabadságharc nagy regényeit.

És ott van a Petőfi lakásában a sziporkázóan szellemes társalgó, a népszerű és tehetős szónok, a nők bálványa, Vasvári Pál, bele-bele szól Jókai fogalmazványába, a petícióból kiáltványt szerkesztve. Természetesen nem sejtheti a honvédhadsereg későbbi tisztje, hogy fiatal élete rövidesen véget ér, tragikusan és brutálisan, kegyetlen barbársággal végeznek majd vele a következő év nyarán az erdélyi móc vidéken a magyarok ellen fellázított román parasztok; hogy ott fog temetetlenül heverni az erdőben kétszáz legyilkolt társával együtt még heteken át, s emléket még az ezredfordulón sem kívánatos felidézni azon a tájon, mert a tiszteletére emelt kopjafa is a többségiek érzékenységét sérti a kőrösfői templomkertben. Most a szabadság bűvöletében él s lobog a többiekkel együtt Petőfiék szobájában.

De napközben ott volt a Pilvaxban a nagyon fiatal Vajda János is, bálványát, Petőfit figyelve a sorsdöntő órákban. A jövőbe ő sem látott, nem láthatta meggyötört önmagát a délvidéki csatákban, a szerbek által halálra kínzott honvédtársait temetve; nem láthatta kusza sorokban megírt naplóját, nem

találva szavakat az átélt borzalmakra, s nem tudhatja, hogy mindezért oly igen erősen eljegyz magát a szabadsággal, hogy hajlíthatatlan gerinces-ségéért az utókor is elfordul tőle. Ő lesz öreg korára a nemzet nagy magányosa, aki nem alkuszik, ha 48-ról van szó: „*Ha majd kiáznak a hamuözönből/ Álmélkodó késő évezredek,/ találnak ott, s majd rám ismernek erről/ egy felemelt főt s egy üres kezet!*” Nem tudhatja még azt sem, hogy a század vége fele valahol a Szilágyságban megszületik egy költő, aki éppen ezért a hűségéért mindenki fölé emeli majd őt, és költőutódjának vallja magát.

A Dohány utcai lakásban fel-alá jár társai között a fiatal házigazda, fáradt, kialvatlan, de valami hihetetlen energiával készül a délelőttre várva, hogy Jókaiék elkészüljenek a végleges szöveggel. Ő már 13-án írt valamit, egy verset, melynek nagy szerepe lesz ezen a napon. Fel is olvasta csillogó szemmel hallgató Júliájának még akkor melegében a Nemzeti dalt. Ezt a verset is kinyomtatják hamarosan ezen a délelőttön a Tizenkét ponttal együtt, a kéziratra ráírja az ifjú költő: „*E költemény buzdította március 15-én a pesti ifjúságot. Elszavaltam először az ifjak kávéházában, aztán az orvosi egyetemen, azután a szeminárium terén (Most Március 15. tér), végre a nyomda előtt, melyet erőszakosan elfoglaltunk, a Hatvany utcában (Most Szabad sajtó utca). A szabaddá tett sajtó alól ez a költemény került ki először.*” A költő által felsorolt helyszínek közül hiányzik a közvéleményben a máig leginkább élő, a Múzeumkert. A Múzeumkertben a Nemzeti dalt szavaló Petőfi legendája már 1848 áprilisában kialakult a Pesti Divatlap szerkesztőjének, Vachot Imrének a jóvoltából. Még aznap délelőtt a Nemzeti dal kinyomtatott példányára Petőfi a következőket írja: „*Az 1848 március 15-én kivívt sajtószabadság után legeslegelőször nyomtatott példány, s így a magyar szabadság első lélegzete. Petőfi Sándor.*”

Fiatal költő, te, sejtetted-e ott, akkor, azon a lázas történelmi napon, hogy e versedet oly sokan fogják majd elmondani? Például egy égő tekintetű öregember szavalja majd egy vészterhes, tragikus márciusi éjszakán 1990-ben őrtüzek mellett virrasztó társainak a marosvásárhelyi főtéren, ott, hol szülőföldjükön akarták hontalanná alázni a város magyar lakóit, hol az éjszakában a főtéri házak tompán visszhangozzák versed refrénjét: „*A mag-*

yarok istenére esküszünk...” Tudtad-e akkor, milyen is ez a város, hol nemsokára életed utolsó előtti éjszakáját töltöd 1849. július 29-én, s ahonnan utolsó soraidat írod majd imádott Júliádnak, bízva a viszontlátásban? Hogy érintett volna a híre annak, hogy e városban csak félreeső helyen, amerre még turista se sétál, lehet majd neked az ezredforduló utolsó éveiben szobrot állítani? Ellenben annak, akinek parancsára ezeket gyilkolnak le, magyarokat, köztük barátodat, Vasvárit, a főtér legszebb helyén szobra díszelgehet. Jó, hogy mindezt nem tudhatod.

Azt, hogy milyen közel van ide Segesvár, tudtad-e? Zizeg ott már a napégette kukoricás, melyben rohanni fogsz az élete-dért a héjjasfalvi akácliget felé, az ismeretlen tömegsír, vagy Barguzin felé, mindegy. A halhatatlanság felé futsz.

„*Mitosszal zörrenő kukoricásból/ Egyetlen halál lángja lángol/ Huszonhat égő esztendő fénye/ Vörös tűzzáslóként kúszik az égre.*” Megérezted akkor, hogy minden elveszett? Hogy nem „*ünnepélyes lassú gyászene*” vár a magyarságra, hanem kivándorlás, a halál, börtön előli menekülés, később idegen állampolgárság saját szülőföldjén, internálás, gulág, katorga, 301-es parcella? Majd megírod még a Szörnyű idő , utolsó versed kétségbeesett sorait, „*egy őrrült, rémülésteli, zavart ész meséjét*”, de a valóság mindennél súlyosabb lesz, és végigkíséri a következő századot is.

Pedig azon az esős márciusi napon minden másképp indult. Indultak a fiatalok a nyomdába, Petőfi lelkében Az országgyűléshez című versének sorai zsongtak „*Hiába minden szép és jó/ beszéd/ Ha nem fogjátok meg az / elejét/ Ha a kezdetnél el nem kezditek/ Sajtószabadságot szerreztetek!*”

Néhány hét múlva Szemere Bertalan is leszögezi: „*A sajtó valóságos hatalom, valóságos fegyver. Értelmes, becsületes, lelkiismeretes ember kezében áldást hozó, és könnyelmű ember kezében átok, mint a tűz.*”

Milyen lángoló volt az a 48-as nyár! A kormány erélyesen látott munkához, választásokat tartottak, s ettől kezdve a kormány a szabadon választott képviselőháznak tartozott felelősséggel. Határtalan bízakodással teltek a napok, Petőfi A nemzetgyűléshez című versének gondolatai máig hatók: „*Bármily erővel, bármily áldozattal/ Bár mind egy szálig elvesztek belé/ Hazát kell nektek is teremteni/ Egy új hazát, mely szebb a réginél/ és tartósabb is, kell alkotnotok.*”

Fiatal költő, bíztál-e abban hogy egyszer csak, majd később, egy másik században porondon terem egy új nemzedék, mely ismét alakítója lesz a történelemnek? De előtte eljönnek majd új sorscsapások, körbeszabdalt megrablott országban élnek milliók, a tieid, melynek ifjúságát egy majdani költőutódja e szavakkal biztatja: „*Kelj, magyar ifjúság, légy te virág magad!/ Nem drótos fűzérbe görbítve- légy szabad virág, szabad földön/ Hogy árván maradt, megrablott birtokán/ Mondhassa a magyar: Kicsi az én szobám, kicsi de nem börtön!*”

És eljön majd az idő, amit te nem sejtess még, mikor társaidal behatolsz a Landerer Nyomdába, kezeden a Nemzeti dal kéziratával, eljön az idő, mikor egy októberi napon fiatal, lobogó hajú színész szavalja a te szobrod előtt a Talpra, magyar-t, a tömeg zúg, harsogja a fogadalmat: „*Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!*” És akkor megtörténik majd a csoda, az, hogy március összeölelkezik októberrel. A te 48-as csillagod mellett felragyog 56 csillaga is.

Elprédáltuk-e mi ezt a márciust és októbert? Elvesztegettük-e lehetőségeinket? Megőriztük-e szívünkben a zizegő kukoricásban életéért, értünk szaladó költőt, aki még viszszanéz. Szalad. Liheg. Van út – kút nincsen – s azt gondolja magában: „*Ha már halni kell: Hát szemből, halál!*”

Megértettük-e, hogy az ő szabadsága a mi mindenkori szabadságunk is, mindnyájunké? Tudjuk-e, hogy minden nemzet történelmének vannak magaslati pontjai, s hogy ezeken a pontokon válik nyilvánvalóvá, hogy a nemzet nem egyszerűen egy ország vagy egy nyelv, szűkebb vagy tágabb határai közé zárt embersokaság, hanem történelmi és kulturális közösség. (Pomogács Béla szerint.) A nemzet létében ilyen magaslati pont lehetett Szent István megkoronázása, a nádorfehérvári diadal, Rákóczi zászlájának kibontása, 1848. március 15. és 1956. október 23. mikor: „*Meghasadt az égbolt/ Egy nép azt mondta: Elég volt/ Egy nép kiáltott, aztán csend lett.*”

Búcsúzzunk a fiatal költőtől és társaitól Babits szavaival: „*Avagy virág vagy te, hazám ifjúsága/ Légy virág, légy vigasz!/ Legyen lelked szabad, legyen hangod igaz!*”

**SERDÜLT BENKE ÉVA,
2002. PAKS**

A Rétyi Nyír...

- folytatás a 4. oldalról -

E rendkívüli tájértékkel bíró terület gyakorlatilag napjainkig megőrződött eredeti formájában de az antropo-zoológiai tényezők fejlődése egyre erőteljesebb nyomot hagy rajta. Az akác, a fenyő, a hibrid fekete nyárfa ültetvények létrehozása a flóra fokozatos elsekélyesedését, elsősorban a tudomány számára nagy jelentőséggel bíró jellegzetes ritka fajok eltűnését okozta.

Ugyanakkor egyre nagyobb területek vannak kitéve az intenzív megművelésnek vagy legeltetésnek. A tavakban felgyorsult az eliszaposodás, a bozotos egyre jobban terjed a szabad vízfelszín rovására. A természetvédelmi területet egy sor, a környéken a legelők kialakítása érdekében végzett lecsapolás hátrányosan érintette. Ezek az 1980 után végzett munkálatok a talajvíz szintjének csökkenéséhez vezettek [2,8], ez hátrányosan érintette, a védet terület tavainak vízszintjét, egyesek teljesen kiszáradtak.

Az idegenforgalmi infrastruktúra hiánya miatt, a természetvédelmi övezet keretén belül a turizmus és az üdülés szervezeti keret nélkül működik, ez negatív követ-kezményekkel jár - a hulladékok eldobása, a nem megengedett helyeken való tűzgyújtás, az állatvilág megzavarása és a védett növények szedése és a védett részekben járművekkel való közlekedés által.

A biodiverzitás védelme és konzerválása érdekében fontos:

- a reprezentatív területek kijelölése és körülhatárolása a helyszínen;

- a tevékenységek szabályozásához szükséges infrastruktúra megvalósítása (ösvények, táblák, irányjelzők, megfigyelő pontok);

- a rezervációba való be-épés ellenőrzése (sorompók, táblák stb. felszerelése);

- a talajvíz csökkenését és a tavak vízszintjét közvetetten csökkentő tevékenységek korlátozása (a rezervációban és közvetlen környezetében);

- a tájidegen és betolakodó idegen fajták azonosítása, a veszélyeztetett területek megállapítása és a konzerválási intézkedések meghatá-rozása;

- a jelenlegi növény- és állatvilág eloszlásának megőrzése illetve esetenként növelése;

- egy adatbázis létrehozása a táj, a biodiverzitás és a területek használata változásainak nyomon követése céljából;

- folyamatos adat- és ismeret-gyűjtés.

A természeti erőforrások kiaknázására irányuló tevékenységek szabályozása, monitorizálása és ellenőrzése annak érdekében, hogy a természetvédelmi tájegységünk fenntartható és megőrizhető legyen a jövő nemzedékének is, ezért ajánlott:

- a legelők teherbírásának felmérése;

- ésszerű legeltetés megvalósítása és a túllegeltetés elkerülése;

- a konzerválási intézke-dések meghozatala az erdőgazdálkodási területeken;

- a helyi növények hagyományos begyűjtésének szabályozása (gombák, gyógynövények, erdei gyümölcsök stb.);

- az újra nem termelődő erőforrások kitermelésének leállítása (homok);

- a rezerváció látogatása,

szervezett és civilizált keretének megteremtése;

- megfelelő infrastruktúra kialakítása (turistaútvonalak, kempinghelyek, ismeretterjesztő táblák felszerelése, posztterek, szórólapok, stb.);

- oktató jellegű tematikus útvonalak kialakítása;

- a turisztikai stratégia megalkotása, gyakorlatba ültetése és integrálása a régiófejlesztési stratégiába;

- internetes honlap létrehozása.

Következtetés helyett

Egy térség életminőség értékelése a megfelelő gazdasági és társadalmi mutatók mellett kötelezően tartalmaznia kell az ökológiai egyensúly vizsgálatát is. Az ökológiai egyensúlyhiányok vizsgálata a teljes ökológiai összefüggésben, tekintettel az ember közvetlen vagy közvetett tevékenységére, egyre jelentősebb mozga-tóerőt szolgál a konkrét környezetvédelmi intézkedé-sek meghozatalára.

A környezet által elviselhető gazdaság, az ökogazdaság előfeltétele a környezeti és gazdasági alapokra helyezett gazdaságpolitika.

Olyan gazdaságpolitikára van szükség, amely betartja a környezet működési elveit annak minden alkotóeleme szempontjából. Az ökopolitikát a jövőben tudatosítás és gazdasági gyakorlat racionális ökológia kell jellemezze a fenntarthatóság szellemében.

Ilyen értelemben a rezerváció, a látogatók adminisztrálásának előírásai és menedzsment technikai révén, a vízgazdálkodás, a növény- és állatvilág erőforrásainak fen-

ntartható tervezése alapját képezi, biztosítja ezek megőrzését, bátorítja a helyi közösségek fejlődését (természeti és kulturális jellegzetességek védelme), valamint a turizmus fenntartható fejlődését a védett területek szomszédságában. Elsőrendű cél a rezerváció konzerválása, megőrzése valamint a környe-zetbarát tevékenységek és szolgáltatások meghonosítása a fenntartható fejlődés érdekében. Ezáltal integrálható a ökológiai, genetikai erőforrások konzerválása, a biodiverzitás megőrzése, a környék növényzete védőintézkedéseinek megőrzése, a turisztikai potenciál és a kulturális jellegzetességek konzerválása.

SAKIRODALOM

1. Orbán Balázs, (1868–1873), A Székelyföld leírása történelmi, régészeti, természetrajzi és népismereti szempontból, Pest–Budapest.

2. Kónya Ádám, Kovács Sándor, (1970), A Rétyi Nyír és környéke, Sepsiszent-györgy könyvkiadó.

3. Emil Pop, (1960), Mlaştinile de turbă din RPR, Editura Academiei RPR, Bucureşti.

4. Kovács Sándor, (1963), Mestecănişul de la Reci şi vegetaţia acestuia, Natura, Seria Biologie, 4.

5. Moesz Gusztáv, (1910), A Rétyi Nyír növényzete, Magyar Botanikus Lapok, IX, 10/12, Budapest, 333–359.

6. Péterfi Leontin István, Al. Ionescu, (1976), Tratat de algologie, vol. IV, Editura Academiei RSR, Bucuresti.

7. Molnár, L. (1988), A Rétyi Nyír állatvilága, Román Akadémiai könyvkiadó, Bukarest.

8. Ráduly István, (2006), A Kézdivásárhelyi medence faluturizmusa, Egyetemi könyvkiadó, Nagyszeben.

ja. Húsvét nyolcada a húsvétvasárnapkal kezdődik, és a következő, úgynevezett fehérvasárnapkal, „az isteni irgalmasság vasárnapjával” zárul.

Az idén ünnepezt „Irgalmasság Éve” tegye készségessé szívünket a megtérésre, és késztesen bennünket a feltámadt Üdvözítő útján járva a kiengesztelődésre és a megbékélésre.

Krisztus feltámadt! Valóban feltámadt!

Ezekkel a gondolatokkal kívánok az Uzoni Hírlap minden kedves olvasójának Kegyelemteljes Húsvéti Ünnepet, lelki megújulást és a feltámadás hitében való megerősödést!

Keresztyén testvéreim!

- folytatás a 2. oldalról -

Az emberi lélek egyre süllyed a mélységekben,ugyanúgy nem ismeri fel a „meglátogatásának” idejét, pedig minden ember megítélése elkerülhetetlen, mindenki életében bekövetkezik, amikor szembe kell állani az Úr Jézus Krisztussal és el kell számolni életével, tetteivel.

Milyen csodálatos Istenünk gondviselő szeretete, kegyelme !!! Amikor az ember a legnagyobb mélységben és sötétségben van, akkor sem hagyja magára ! Az Úr Jézus Krisztus küldetésének tett eleget, amikor megjárta ezeket a mélységeket. A nagypénteki keresztt a Benne hívők számára az megtartatás, az ÉLET lett! Az örökös biztatás, reménység, hogy nem győz a sötétség, a gonoszság, hanem a feltámadás elhozta azt a fényt, azt a világosságot, amelyre mindannyiunknak szüksége van! „Mit keresitek a holtak között az élő? Nincs itt, hanem feltámadott” - szól az örömhír ! Hiszünk-e benne, rá tudjuk-e tenni életünket, fel tudjuk-e ismerni, hogy az egyedüli megtartatásunk a feltámadt Jézus Krisztusban van?

Legyen olyan a Húsvétunk és a Húsvét utáni életünk, hogy látszódjék rajta a Krisztusba vetett hitünk, a világosság fiaiként tudjunk élni !

Aldott Húsvéti

Ünnepeket kívánunk!

TISZTELT OLVASÓINK!

Továbbra is várjuk a község életével, mindennapjaival, ünnepeivel kapcsolatos leveleiket, melyeket lehetőség szerint közlünk az Uzoni Hírlap hasábjain. A leveleket a polgármesteri hivatalban személyesen lehet átadni, vagy elküldhetik e-mailon a primaria@ozun.ro címre.

Hasznos telefonszámok

Közvilágítással kapcsolatos hibabejelentés:
0267-351 009

Uzon Község Rendőrségének állandó szolgálatában levő sürgősségi telefonszáma:
0731-029 189

A keresztyénység...

- Folytatás a 2. oldalról -

Számunkra, keresztyének számára ez az áldozati bárány nem más, mint az Isten Báránya, maga Jézus Krisztus, az Isten egyszülött Fia, a Szentháromságos egy Isten második isteni Személye, aki a mennyei Atya iránti engedelmességből magára vette bűneinket, „vétkeinket a saját testében fölvitte a keresztfára, hogy meghaljunk a bűnöknek, s az igazságnak éljünk. Sebei szereztek számotokra gyógyulást” - olvassuk Szent Péter apostolnak levelében (1Pt 2,24). Ahogy a húsvéti bárány megmentette a zsidóságot az egyiptomi fogságból, úgy mentette meg

Jézus az egész emberiséget az örök haláltól. Ő tehát az a Bárány, az Isten Báránya, akinek tanítását meghallani és követni érdemes, mert Ő az, aki élete feláldozásával megváltott minket, „pedig az igazért is alig hal meg valaki, legföljebb a jótevőért adja életét az ember” (Róm 5,7).

Jézus azonban nemcsak életét áldozta értünk, hanem Jézus épp azzal szerzett hitelt az ő tanításának és üdvöt hozó cselekedetének, hogy - amint tanítványainak is előre megmondta - harmadnapon feltámadt halottaiból. És ennek a feltámadásnak tanúi vannak: elsősorban az apostolok, akik Húsvétvasárnap együtt vannak az Utolsó Vacsora termében; Tamás apostol, aki nincs jelen az első alka-

lomnál, és ki is jelenti, hogy amíg nem látja, nem érinti, nem tapasztalja a feltámadt Üdvözítőt, nem hiszi a történeteket. Neki egy héttel később jelenik meg az Úr, aki tanítványának hitetlenkedését nem jutalmazza: „**Ne légy hitetlen, hanem hívő**” - mondja neki a feltámadt Krisztus (Jn 20,27). Ott van Szent Pál apostol, aki a damaszkuszi úton találkozik Krisztussal, mely találkozás a megtérését eredményezi. És ott van még az a több mint ötszáz személy, akinek Szent Pál apostol tanúsága szerint ugyancsak megjelent a feltámadt Üdvözítő (vö. 1Kor 15,6)

Húsvétból kezdve egészen az ötven nappal későbbi pünkösdig a Jézus feltámadása feletti örömről szól az egyház liturgiá-

Az Uzoni Önkéntes Tűzoltó Testület

Megalakulásának pontos évét nem sikerült kideríteni, de a jelenlegi elbeszélők, adatközlők közül **Tarcsi Lajos** 89 éves uzoni lakos szerint egy **Kluch Ödön** nevű szervezte meg a II. világháború után.

Ezek után kerül a falu élére egy olyan személyiség, akiről a szeretnék írni, hiszen még sokan emlékeznek rá, mert Uzon népe rengeteget köszönhet neki.

Néhai **Bodali Lajosról** van szó, **Bodali Mihály** nagybátyja, akinek emléke úgy él az uzoniak emlékében, mint a népéért dolgozó, alkotó emberé, afféle díszpolgárra volt falunknak. Az első világháborúban szolgálatvezető törzsőrmester volt Prágában. Miután hazatért, a község élére állott és nem létezett olyan rendezvény, hogy az ő véleményét ne kérték volna ki. Az uzoni Önkéntes Tűzoltó Testület kompetens embere volt, elgondolásai mindig csak előre vitték az uzoniak mozgalmait, szervezett alakulatait. Jó eszű, jó szervező adottságokkal bírt, a nép előtt tekintélye volt. Ő irányította a tűzoltókat, megkövetelte a pontosságot és a fegyelmet. Szerencsés helyzetben volt, mert mellette olyan emberek állottak, mint **id. Tarcsi Lajos** (az OTT pénztárosa), **id. Széplaki Károly**, **Veress Vilmos** cséplőgép tulajdonos szakemberek, **Molnár András**, a híres uzoni molnár. Az utóbbi a valamikori tűzoltó versenyekre disznót vágatott, összkomfortos saját autójával mentek versenyezni. Az autóban elfért felszerelés, a flekken, az itóka, egy szóval minden. Nagyon sok helyen megfordultak, természetesen szép eredményekkel: Zágón, Maksa, Kökök, Dálnok stb.

Szerencsére Uzonban nem igen kellett bemutatniuk tűzoltói tudományukat, mert itt nem volt gyújtogatás, csak a természeti csapások általi tüzesetkre

A képen balról jobbra:

Felső sor: **Szakács György, Szakács Antal, Pánti Imre, Tóth Mihály, Kádár Mihály, Szígyártó Ignác, Antal Árpád**, II. sor: **Molnár András, Fehér Antal, Köpe Sándor, Nagy Ferencz, Veress Vilmos, Deák István (ül) Szakács György, Kőmíves Sándor, Tarcsi Lajos, id. Ördög László, Szennyes János**, ülnek: **Ördög Lajos, Simon Mózes, Ördög László if.** A felvétel a Feketeügy régi gátjánál készült, a Ligetben.

emlékeznek. Ha bárhol tüzeset volt, mentek, segítettek a rászorulóknak. Az Önkéntes Tűzoltó Társulat székháza mindig is a jelenlegi helyén, vagyis az uzoni bikaistálló mellett állott. A tűzoltók eljártak a prázsmári szászokhoz, onnan merítették a tudást. Felszereléseiket a tűzoltó bálakon összegyűlt jövedelemből gazdagították, javították, újították.

Nagyon emlékezetes maradt az uzoni öregek számára az 1938-as tűzoltó verseny, amely a jelenlegi Béli-Mikes kastély udvarán volt megrendezve, és amelyre nagyon sok, más falubeli tűzoltó testület is megjelent. Többek között részt vettek: Zágón, mely Uzonnak mindig riválisa volt szervezettségben, teljesítményben. A zágoniakat egy szentivánlaborfalvi tanító,

Székelly István vezette ki kitűnő eredményekkel. Kökök, Maksa, Sepsiszentgyörgy, Szentivány, Dálnok, Szotyor stb. is résztvevők között voltak.

Utána reggelig tartó, nagyon szép bál mulatság következett, ahol a falu apraja-nagyja szóra-kozhatott.

A fenti adatokat **Tarcsi Lajos** 89 éves uzoni nyugdíjastól szereztem meg.

AMBRUS ANNA

Himnusz határok nélkül

- folytatás z első oldalról -

Diadalútját az akkor már tíz éve halott Kölcsey gyönyörű Himnusza 1848-ban járta, majd száműzötté vált, tiltott fohásszá, egészen 1903-ig, amikor a pécsi hadapródiskola növendékei megtagadták március 15-én a császárt és Ausztriát dicsőítő Gott erhalte énekklését követelve helyette a Himnuszt.

A rebellióból botrány lett, melynek híre az országgyűlésig jutott, s akkor határozatott el, hogy Kölcsey műve az egységes magyar nemzet himnusza legyen. Csakhogy ki emberfia sejtette volna előre, hogy ez az egység nem sokáig tart már, valahol valakik már nyesegetik a kiterített térképen Magyarország határait! Bár Ferenc József

életében a Himnusz törvényét nem szentesítette, de immár semmi se állta útját az éneklésének.

Dehogynem állta! Bizony, barátom te is lehúztad a rádió vagy televízió hangját, mikor a magyar éjjel ünnepelted szilveszterkor szülőhazádban, és nem egyenesítetted ki megtört derekadat a Himnusz hangjaira március 15-én sem, merthogy nem is ünnepelték e napot azon a tájon, s azonfelül a Himnuszt se játszották. Ma se kedvesek Erkel akkordjai a világnak azon a táján. De se baj! Mit is mondott Ferenc tekintetes? „*Nem azért küzdök, mintha reményem volna a küzdelem, hanem a hű bajnoknak utolsó csepp véréig kell harcolnia.*” Hát ehhez tarts magad, barátom!

A Himnuszról beszélgettünk a paksi könyvtárban 2003. január 22-én, a megírás 180. évfordulóján. Pár éve ez a Magyar Kultúra Napja. Verseket hallgatunk az anyanyelv megtartó erejéről, a határok fölötti összetartozás hatalmáról. Ferences István a messzi Csíkszeredából érkezett költő, lapszerkesztő vendég első Himnusz-émlékét mesélte: Csíkpálfalván gyermekkorában kidobolták az esti mozi. Az iskola tűzfalára vetítették az Erkel című magyar filmet. A belépődíj egy tojás volt. Néma áhítattal nézték a filmet, s amikor az utolsó jelenetben Erkel a zongorához ül, s a zongorán felcsendül a szívet melengető dallam, egy emberként állt fel a falu, s a mezítlábas gyerektől a botra támaszkodó öregig mindenki vigyázzba vágta magát. Így nézték a film utolsó kockáit. Ferences István most sem tudta

megrendülés nélkül felidézni ezt a pillanatot, gyermekkorának első Himnusz-élményét. Egyetlen himnuszom című írása, melyet felolvasott a közönségnek tanúsítja, milyen erősek bennünk a Himnusz kötelékei. A kicsiny csoda bennünk is megisméltódott. A Móra Ferenc iskola negyedikes növendékei felsorakoztak ünnepi öltözködben, komoly arccal, hogy megkezdjék műsorukat. Vékonyka tiszta gyermekhangon, zenekíséret nélkül felcsendült a Himnusz, a közönség megbűvölten hallgatta, aztán egyszerre talpra állt, és hagyta, hogy lelkét elvarázsolja a tündéri hang, s mindaz, ami évszázadok óta mögötte van kitörölhetetlenül. Erősek és egyek voltunk akkor, ott arra a pár percre, erősek és bizakodók a megmaradásban.

A helyi rendőrség tisztelettel értesíti Uzon Község lakosságát, hogy a Helyi Tanács 2015. évi 34. Határozat által jóváhagyott Normatív 8. cikkelyének 1. és 2. bekezdése értelmében, amely az Uzon község adminisztratív területén való helységek gazdálkodására vonatkozik:

“Természetes és jogi személyek Uzon közigazgatási területén, **KÖTELESEK** rendben tartani a háztartásuk előtt/mellett levő esővíz lefolyó árkokat, csatornákat, áttereseket, zöld övezeteket és a létező járdákat.”

A fent leírt felelősségek és kötelezettségek megszegése és be nem tartása a Helyi Tanács 2015. évi 34. Határozatának 76-os cikkely értelmében, a büntetés 50 - 150 RON természetes személyek és 100 - 500 RON jogi személyek számára.

Környezetszennyezés megelőzésére a fenti Határozat 39. cikkely értelmében, **TILOS** veszélyes anyagokat (herbicideket) vagy olajas szermaradványokat árkokba, ültetvényekre vagy járdákra önteni, szórni. A határozat megszegését ugyancsak a 76-os cikkely értelmében pénzbírással büntetjük, 150 - 300 RON természetes személyeknek és 500 - 1000 RON jogi személyeknek.

ÖRDÖG LÁSZLÓ PARANCSNOK

Uzon községi állami rendőrség telefon száma: 0731 029 189.

Uzon községi Helyi Rendőrség telefon száma: 0754 073 972.